Kırmızı Et Üretiminde Anahtar Yaklaşımlar

Prof. Dr. ALPER ÖNENÇ

Namık Kemal Üniversitesi

Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü. Tekirdağ

İthal edilen canlı hayvan sayısı (Haziran 2010 –Eylül 2012)

	Kasaplık(K)	Besilik (B)	K+B Toplamı	Damızlık	Genel Toplam	Karkas et, ton
Sığır	398.000	397.000	795.000	134.000	929.000	
Koyun	102.000		102.000	9.000	111.000	
Kuzu	1.000.000		1.000.000		1.000.000	
TOPLAM	1.500.000	397.000	1.897.000	143.000	2.040.000	184.000

İthalat için ödenen bedel, ($)

	Kasaplık(K)	Besilik (B)	K+B Toplamı	Damızlık	Genel Toplam	Karkas et
Sığır	734.000.000	440.000.000	1.174.000.000	480.000.000	1.654.000.000	
Koyun	19.529.946		19.529.946	3.000.000	22.529.946	
Kuzu	191.470.054		191.470.054		191.470.054	
TOPLAM	945.000.000	440.000.000	1.385.000.000	483.000.000	1.868.000.000	844.000.000

2.712 milyon dolar

Türkiye Hayvancılığını yaklaşık 3 yıl destekleyebilecek kadar bir para, başka ülkelerin üreticilerini desteklemek için kullanılmış oldu

Tür	Hayvan varlığı	Kesilen hayvan	Et üretimi, ton	Kırmızı et ürt. payı, %	Et üretme gücü, %	Krk ağr, kg
Sığır	13.914.912,00	2.791.034,00	799.344,00	87,3	20,1	286,4
Koyun	27.425.233,00	4.541.122,00	97.334,00	10,6	16,6	21,4
Keçi	8.357.286,00	926.799,00	17.430,00	1,9	11,1	18,8
Manda	97.632,00	7.426,00	1.736,00	0,2	7,6	233,8
TOPLAM	49.795.063,00	8.266.381,00	915.844,00			

641.938 ton

460 bin baş sığır 157.406 ton

Tür	Kasaplık güç, %	Krk ağr, kg
Sığır	30	190
Koyun	43	20
Keçi	30	19
Manda	21	190

-9,9 96,4

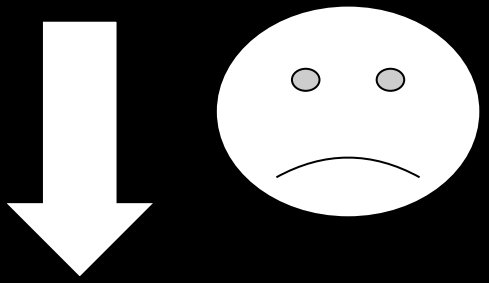
-26,4 1,4

-18,9 -0,2

-13,4 43,8

?

Kasaplık gücümüz düşüyor

	Kasaplık Güç	=	Doğuran Dişi Oranı	Gebelik Oranı	İkizlik Oranı	Yaşama Gücü	Ölüm Oranı	Kesim Oranı
Sığır	28	=	0,45	0,9	1	0,89	0,08	0
	20	=	0,45	0,7	1	0,89	0,08	0
Koyun	43	=	0,45	0,91	1,3	0,9	0,05	0
	17	=	0,45	0,8	1,2	0,85	0,05	0,15
Keçi	31	=	0,45	0,9	1,2	0,85	0,1	0
	12	=	0,45	0,8	1,1	0,8	0,05	0,15

İyi Irk

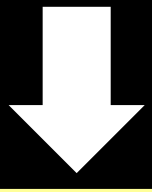
Doğru
Besleme

İyi
Yönetim

Sağlıklı Çevre

Tür	Kırmızı et üretiminde payı, %
Sığır	87,3
Koyun	10,6
Keçi	1,9
Manda	0,2

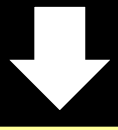

Türkiye'nin günlük dana ihtiyacı, adet	10.000
Ortalama karkas ağırlığı, kg	250
Günlük et üretimi ihtiyacı, ton	2.500
Aylık et üretimi ihtiyacı, ton	75.000
Yıllık et üretimi ihtiyacı, ton	900.000

	Toplam	Kültür, %40	K Melezi, %40	Yerli, %20
İnek	5.000.000	2.000.000	2.000.000	1.000.000
Boğa altı dişi	1.250.000	500.000	500.000	250.000

Kasaplık hayvan potansiyeli

Kırmızı et materyali	Kasaplık sığır varlığı	Kültür, %40	K Melezi, %40	Yerli, %20
Nitelikli BM1	1.650.000	660.000	660.000	330.000
Nitelikli BM2	481.250	192.500	192.500	96.250
Reforme dişi	1.000.000	400.000	400.000	200.000
Damızlık dışı dişi	250.000	100.000	100.000	50.000
Kasaplık erkek	1.000.000	400.000	400.000	200.000
TOPLAM	4.381.250	1.752.500	1.752.500	876.250

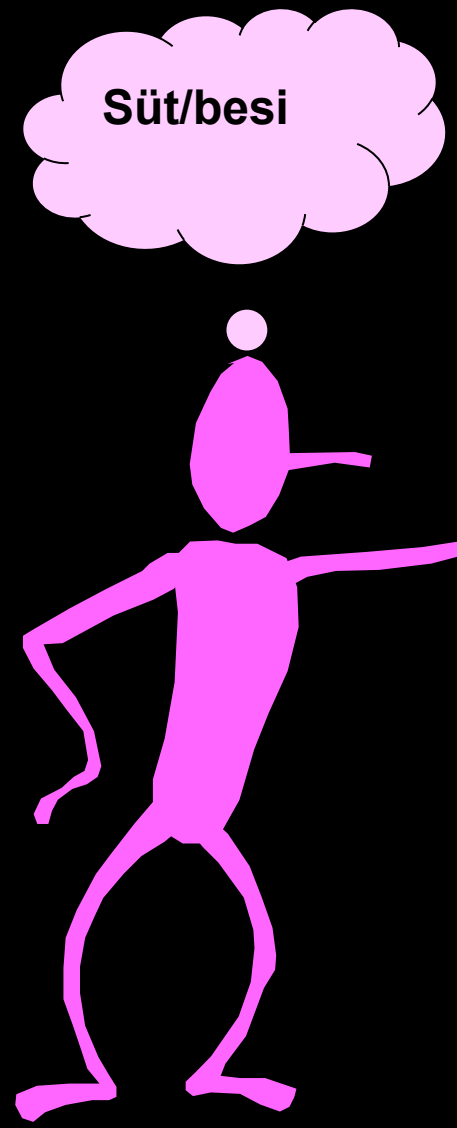
Kültür	Krk agr, kg	Kültür M	Krk agr, kg	Yerli Krk agr, kg
	300		260	220
	280		240	210
	240		220	190
	240		220	190
	300		280	220

Kırmızı et üretim potansiyeli, ton

Kırmızı et materyali	Kültür, %40	K Melezi, %40	Yerli, %20	Toplam	Aylık üretim	Katkı Payı, %
Nitelikli BM1	198.000	171.600	72.600	442.200	27.637	39,6
Nitelikli BM2	53.900	46.200	20.212,5	120.312,5	7.519,5	10,8
Reforme dişi	96.000	88.000	38.000	222.000	18.500	19,9
Damızlık dışı dişi	24.000	22.000	9.500	55.500	4.625	5,0
Kasaplık erkek	120.000	112.000	44.000	276.000	23.000	24,7
TOPLAM	491.900	439.800	184.312,5	1.116.012,5	93.001	

1.1 milyon ton

93 bin ton

Süt Et

Hayvancılıkta bir verime yönelik ihtisaslaşma hedefi, yerini her iki verimden optimum geliri elde etme hedefine bırakıyor.

Birkısım yetiştirici tek verim yönlü değil iki verim yönlü genotiplerle çalışmak istiyor

Bir kısım yetiştirici ise ürettikleri sütün protein ve yağını iyileştirmek istiyor.

İyi Irk

Doğru
Besleme

İyi
Yönetim

Sağlıklı Çevre

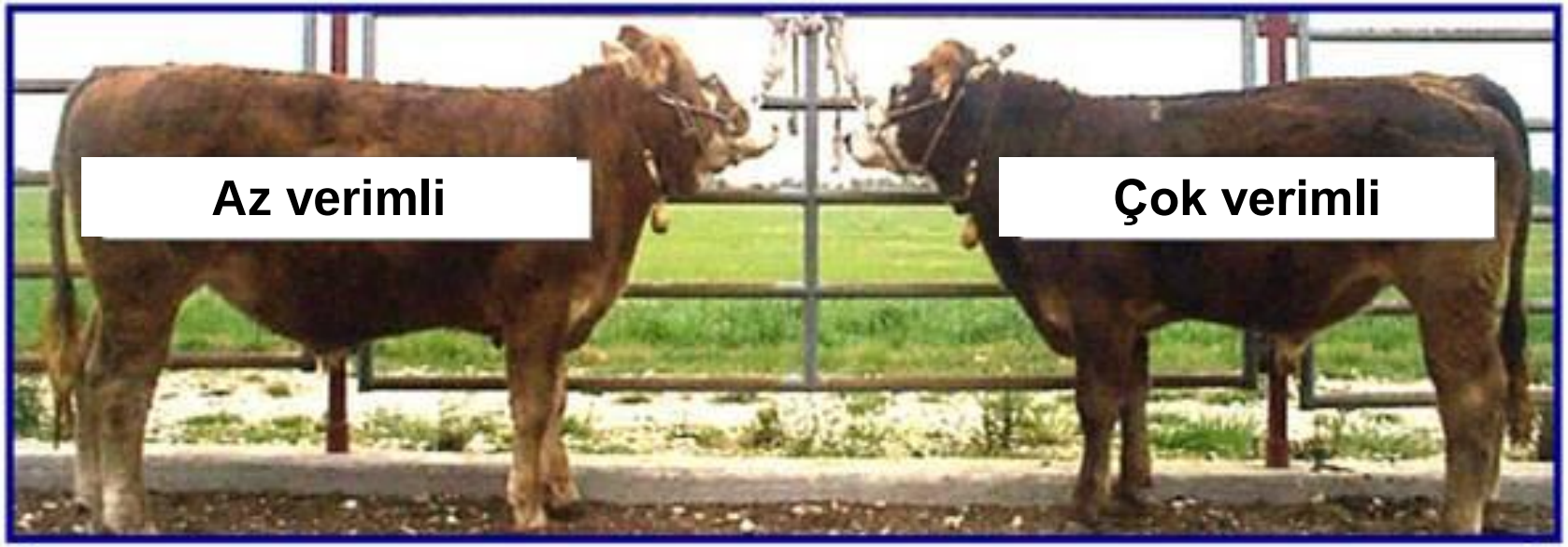
Tek ırka dayalı model ile bir Ülkenin hayvancılığı geliştirilemez

“Orhan Düzgüneş”

Türk çiftçisi genetik değeri yüksek ırklarla çalışmalı, barındırma, bakım ve besleme koşullarını iyileştirmelidir

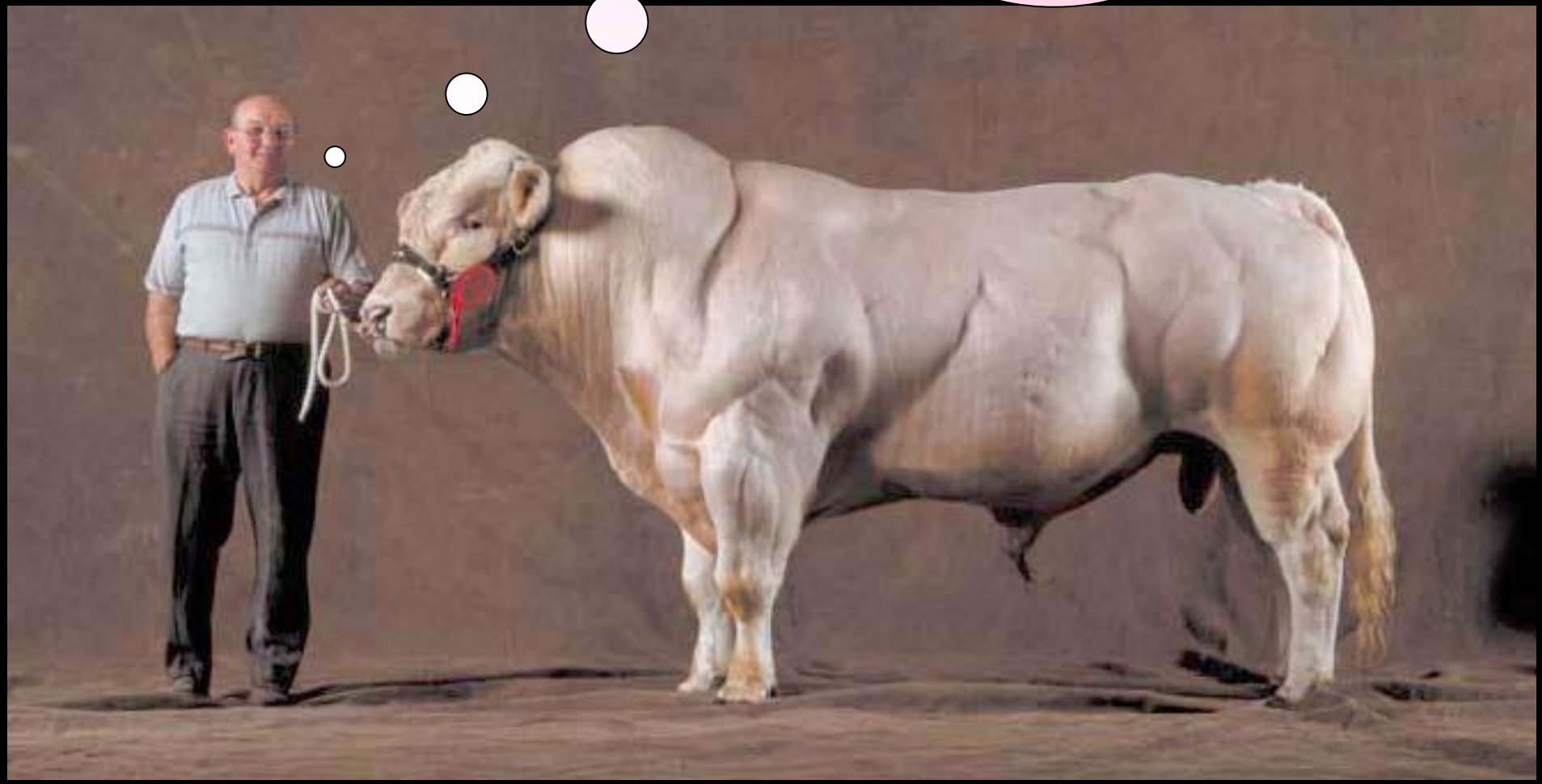
YEMDEN YARARLANMA
“Az Ye Çok Ver”

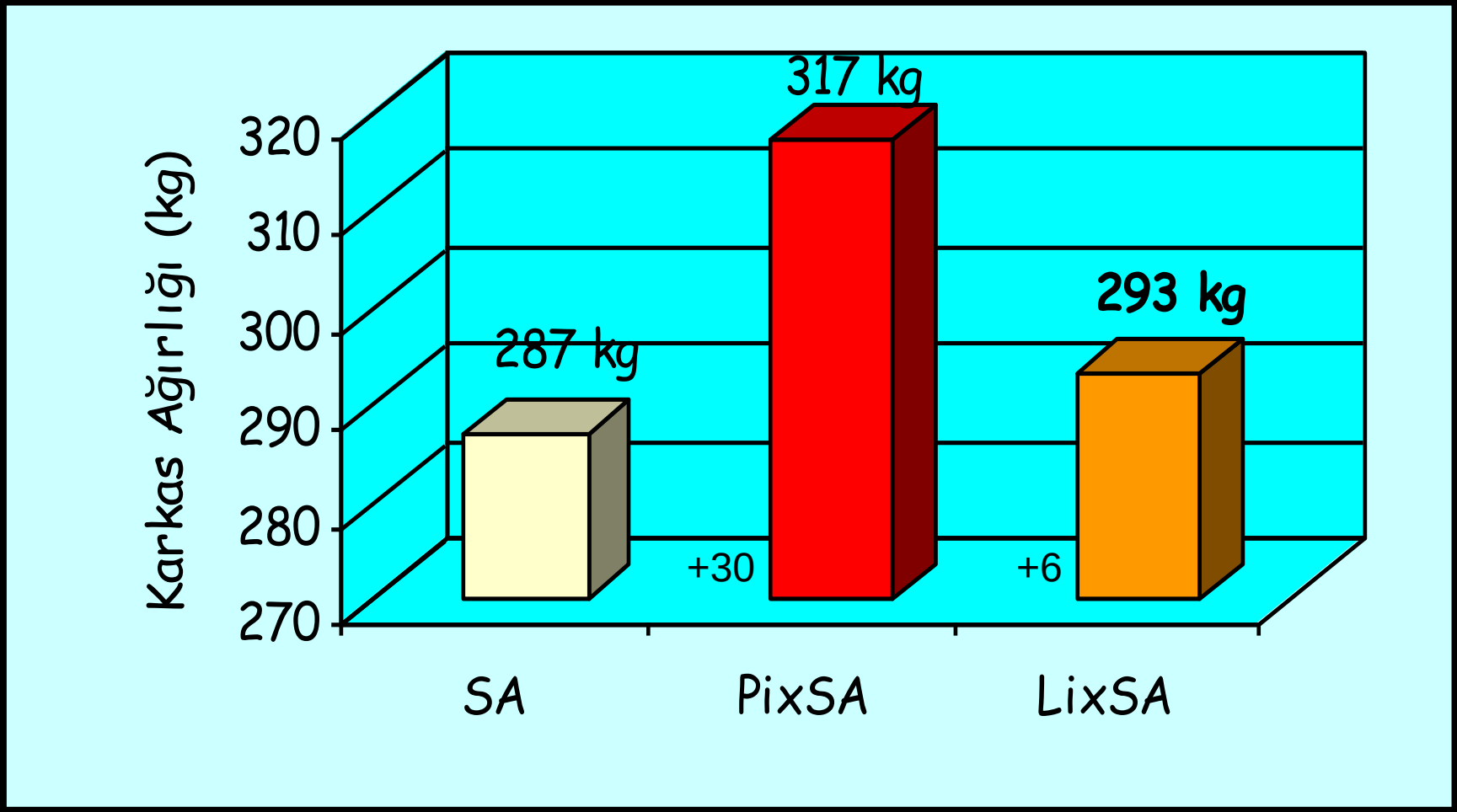
Besi performansı karşılaştırması

Az verimli		Çok verimli
244 kg	Besi başı ağırlığı	242 kg
	Günde 1 kg canlı ağırlık artışı	
780 kg	Yem tüketimi	560 kg
	Yem tüketimi farkı	- 220 kg

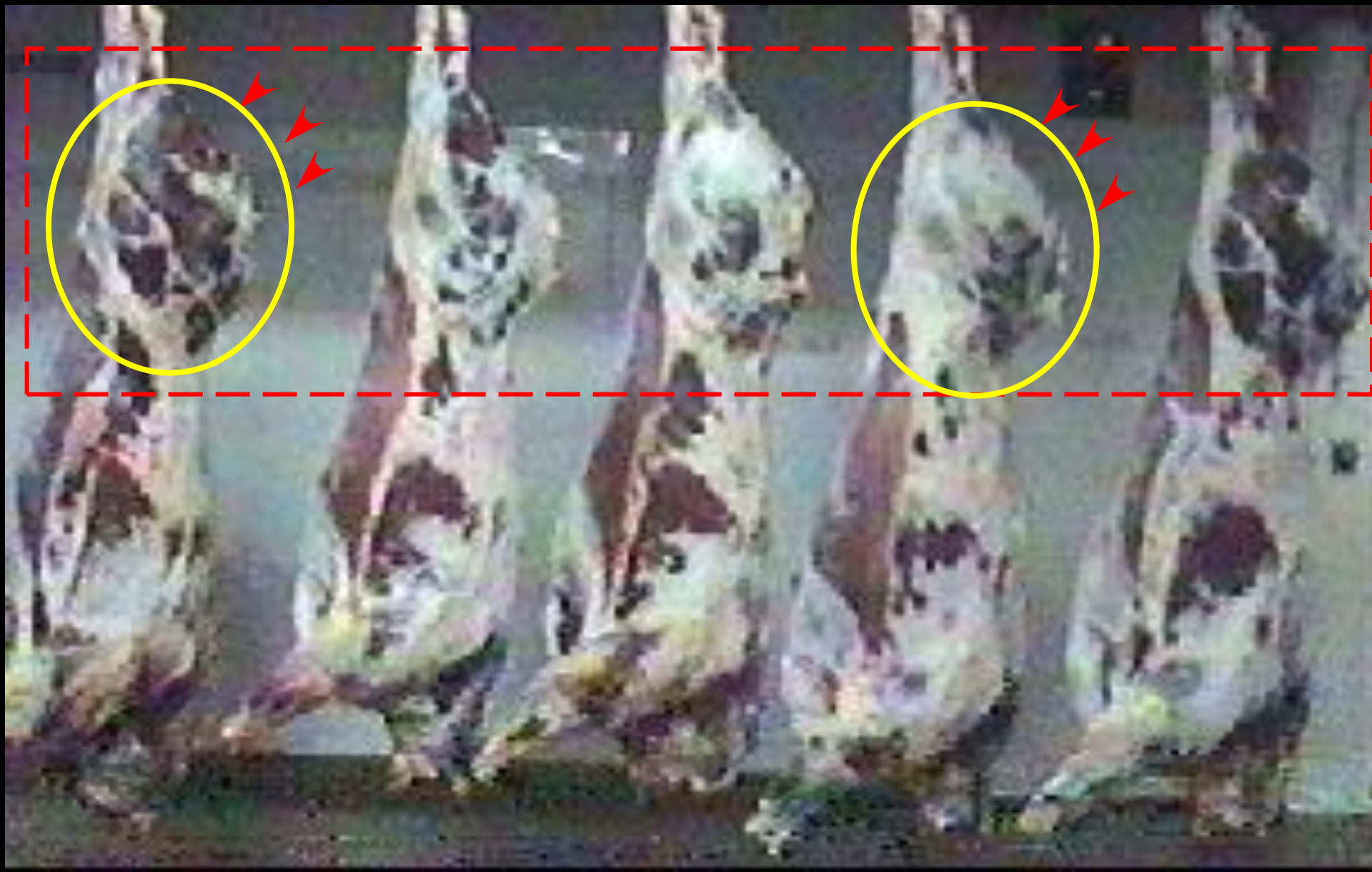
KÜLTÜR VE KÜLTÜR IRKI MELEZİ HAYVAN POPULASYONUNUN KARKAS VE ET KALİTESİ İYİLEŞTİRİLMELİ

Karkas ağırlığı (kg)

KARKAS KALİTESİ

PixSA LixSA SA PixSA

350-390 KG

YERLİ IRKLARIN GÜÇLÜ YANLARI ÖN PLANA ÇIKARTILMALI,

PAZAR GÜCÜ ARTIRILMALI

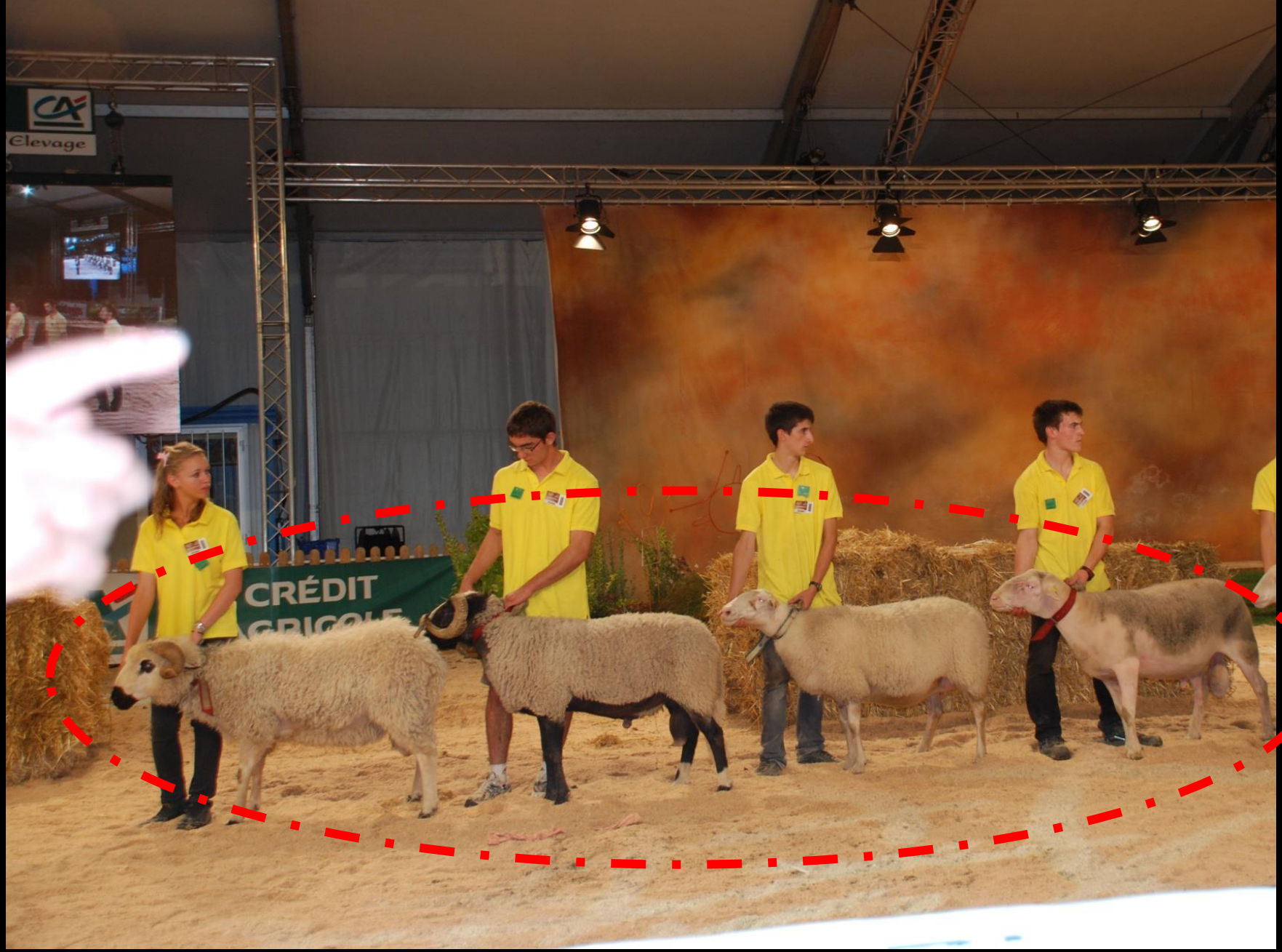
AUBRAC

SPACE

Rustik ırklar
Şarole, Limuzin. Blond d'Aquitaine, Parthenaise
Bazadaise, Salers, Gasconne, Aubrac
FERRANDAISE
CRÉDIT AGRICOLE
Groupama

Lacaune, Charmoise, Rouge d L'ovest, Texel, Charollais, Ile de France

Thones et Narthod, Grivette, Blanche du Massif Central, Berrichon du cher

Rustik ırklardan elde edilen geleneksel ürünler

Fransa’da en pahalı peynir Salers den elde ediliyor

Yerli Irkların Adaptasyon yeteneği, Besi Performansı, Karkas ve Et Kalitesi hakkında ne biliyoruz?

Yerli ırklarımız için pazar gücü oluşturmak için ırklarımızın güçlü yanlarını saptamaya, geliştirmeye yönelik çalışmalar yürütüyor muyuz, TANITIM ETKİNLİKLERİNE yer veriyor muyuz?

HALK ELİNDE KOYUN - KEÇİ ISLAHI ÜLKESEL PROJESİ
TÜRKİYE'NİN
UYGULAMALI EN BÜYÜK
ISLAH PROJESİ

BİNGÖL İLİ

TÜRKİYE KARKAS SINIFLANDIRMA SİSTEMİNE GEÇİYOR

↓

KIRMIZI ET ÜRETİMİNDE ULUSAL STRATEJİMİZ NEDİR?

↓

HAYVANLARIMIZIN SINIFLANDIRMA SİSTEMİNDEKİ YERİ NEDİR?

HAYVANLARIMIZ IN KARKAS SINIFLANDIRMA SİSTEMİNDEKİ YERİ NEDİR?

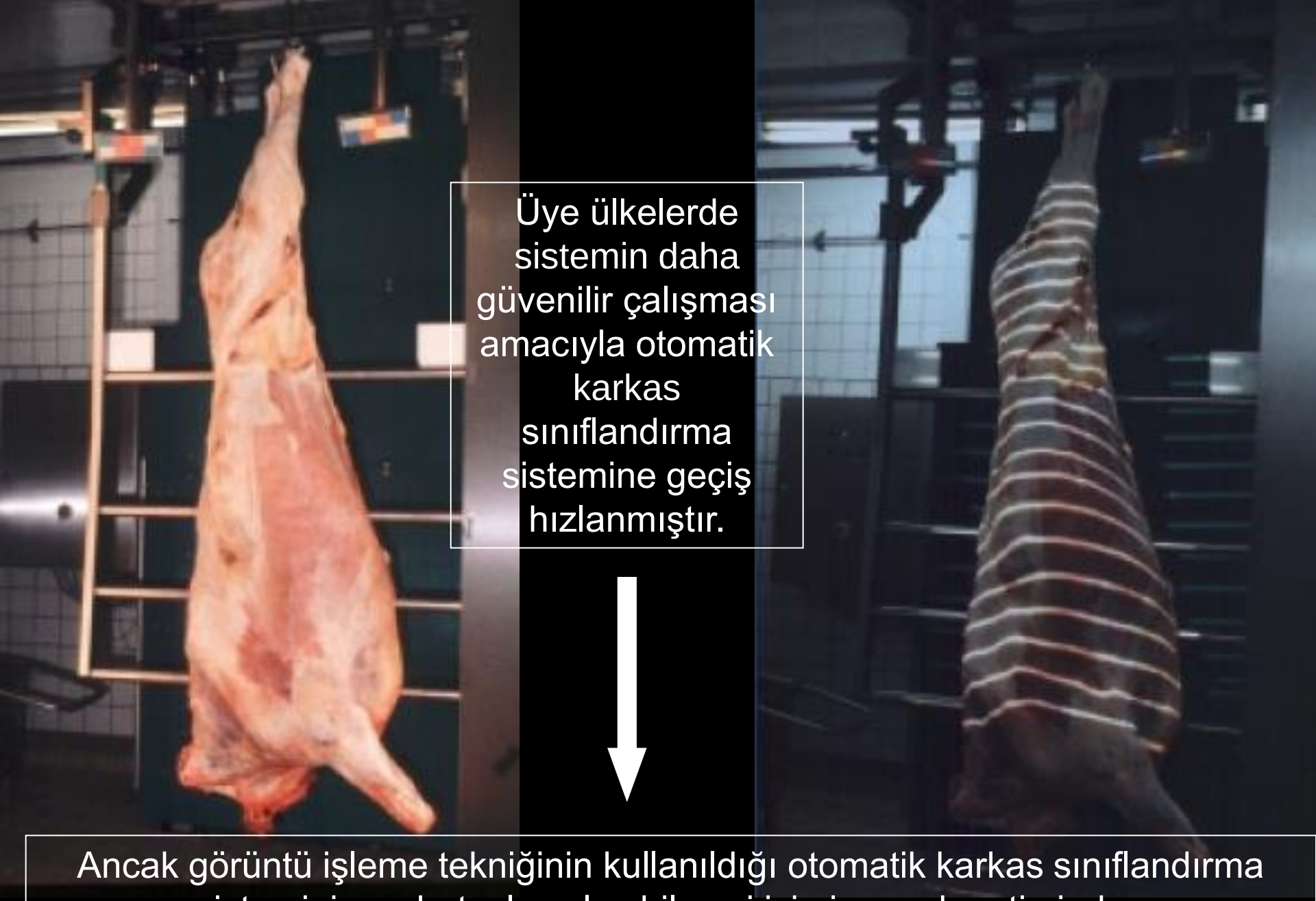

E	+	15
	o	14
	-	13
U	+	12
	o	11
	-	10
R	+	9
	o	8
	-	7
O	+	6
	o	5
	-	4
P	+	3
	o	2
	-	1

1	+	15
	o	14
	-	13
2	+	12
	o	11
	-	10
3	+	9
	o	8
	-	7
4	+	6
	o	5
	-	4
5	+	3
	o	2
	-	1

AB’ye üye her ülke; karkas ağırlığı, etlenme ve yağlanma durumu frekans dağılımlarını esas alarak, geneli yansıtacak bir skala üzerinden kesilen sığır ve koyun karkaslarını EUROP sisteminde sınıflandırmaktadır.

Üye ülkelerde sistemin daha güvenilir çalışması amacıyla otomatik karkas sınıflandırma sistemine geçiş hızlanmıştır.

Ancak görüntü işleme tekniğinin kullanıldığı otomatik karkas sınıflandırma sisteminin az hatayla çalışabilmesi için insan denetiminden vazgeçilememektedir.

Karkas Sınıflandırma Sistemi

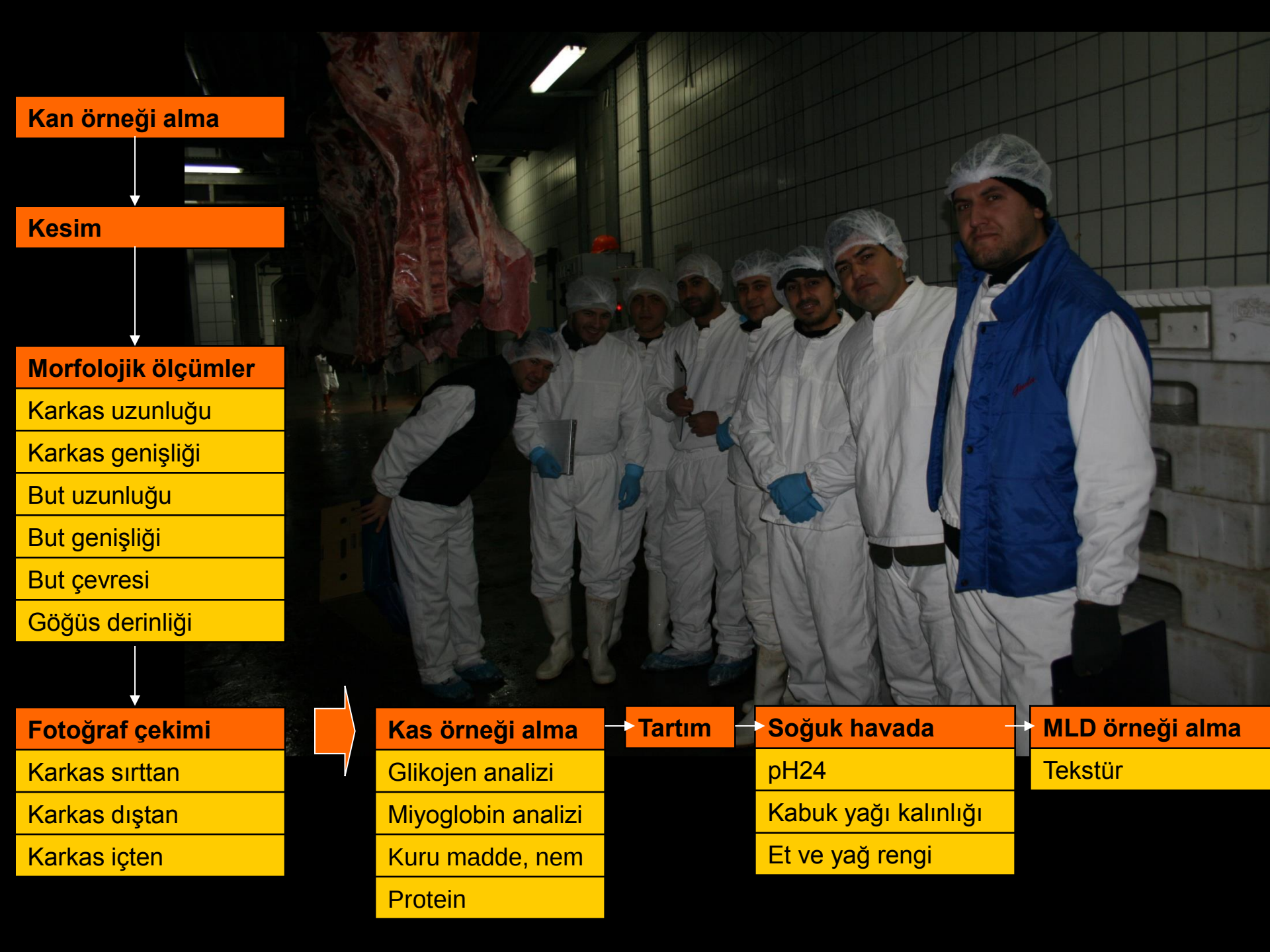
Üye ülkelerde tüketici ve pazar talebine yönelik kaliteli karkas üretimini sağlamak amacıyla uygulanmaktadır.

Sınıflandırma sonrası soğuk karkaslarda kas pH'sı ölçümleriyle normal, koyu kesime yakın ve koyu kesim karkaslar ayrılmaktadır.

Elde edilen etlerde tüketicinin satın alma aşamasında üzerinde durduğu renk, tadım aşamasında önemli olan gevreklik, sululuk gibi özelliklerin iyileştirilmesine çalışılmaktadır.

Karkasın etlenme ve yağlanma durumu, pH aralığı ve et rengine göre
“birim karkas fiyatı” oluşmaktadır.

- **Kan örneği alma**
- **Kesim**
- **Morfolojik ölçümler**
  - Karkas uzunluğu
  - Karkas genişliği
  - But uzunluğu
  - But genişliği
  - But çevresi
  - Göğüs derinliği
- **Fotoğraf çekimi**
  - Karkas sırttan
  - Karkas dıştan
  - Karkas içten
- **Kas örneği alma**
  - Glikojen analizi
  - Miyoglobin analizi
  - Kuru madde, nem
  - Protein
- **Tartım**
- **Soğuk havada**
  - pH24
  - Kabuk yağı kalınlığı
  - Et ve yağ rengi
- **MLD örneği alma**
  - Tekstür

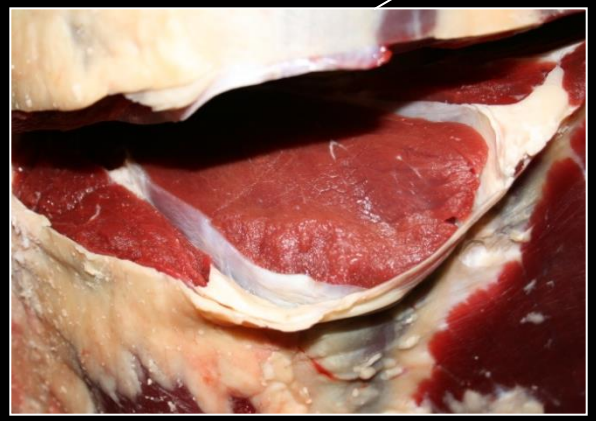

Kas pH'sı ölçümü

Renk ölçümü

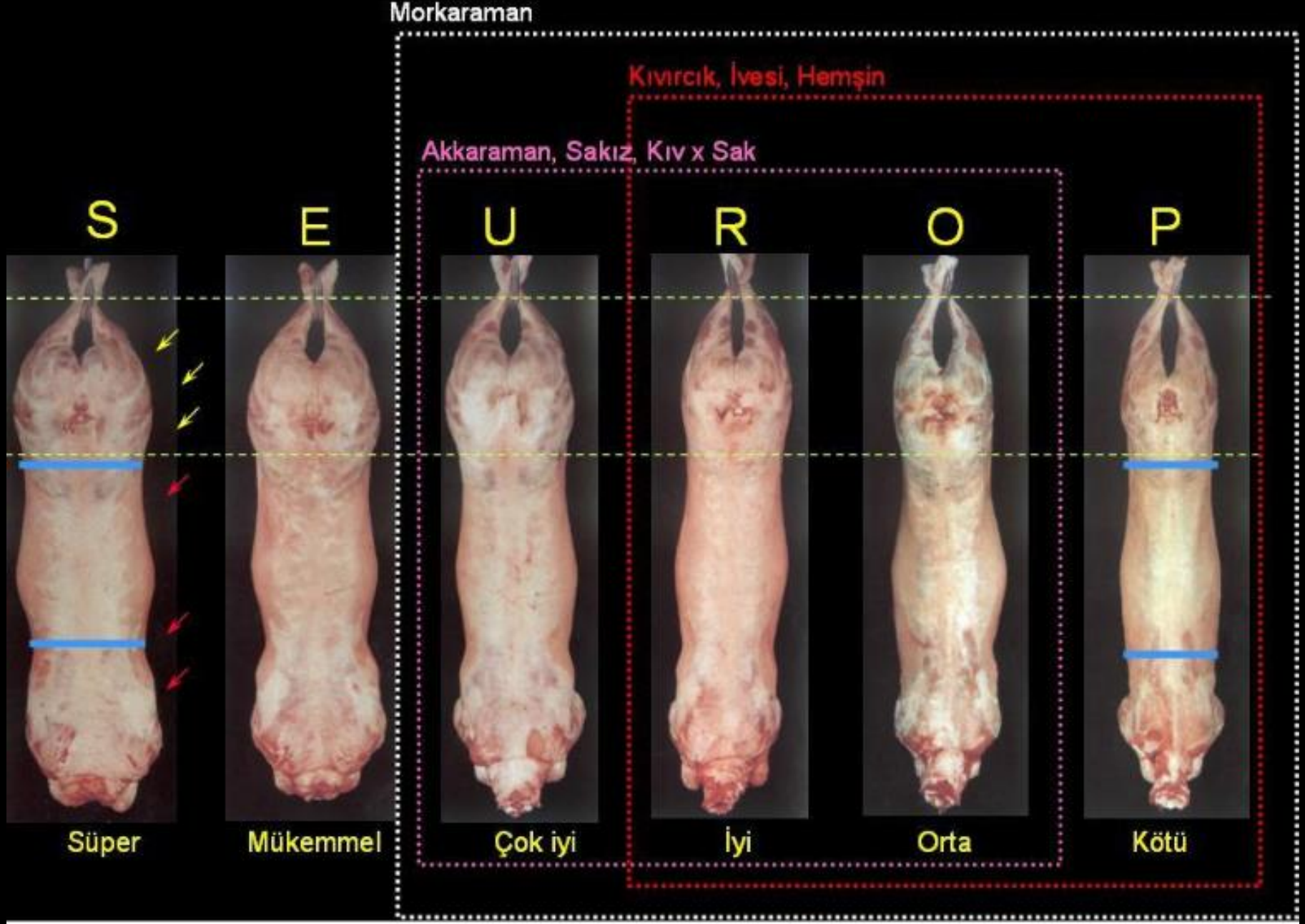

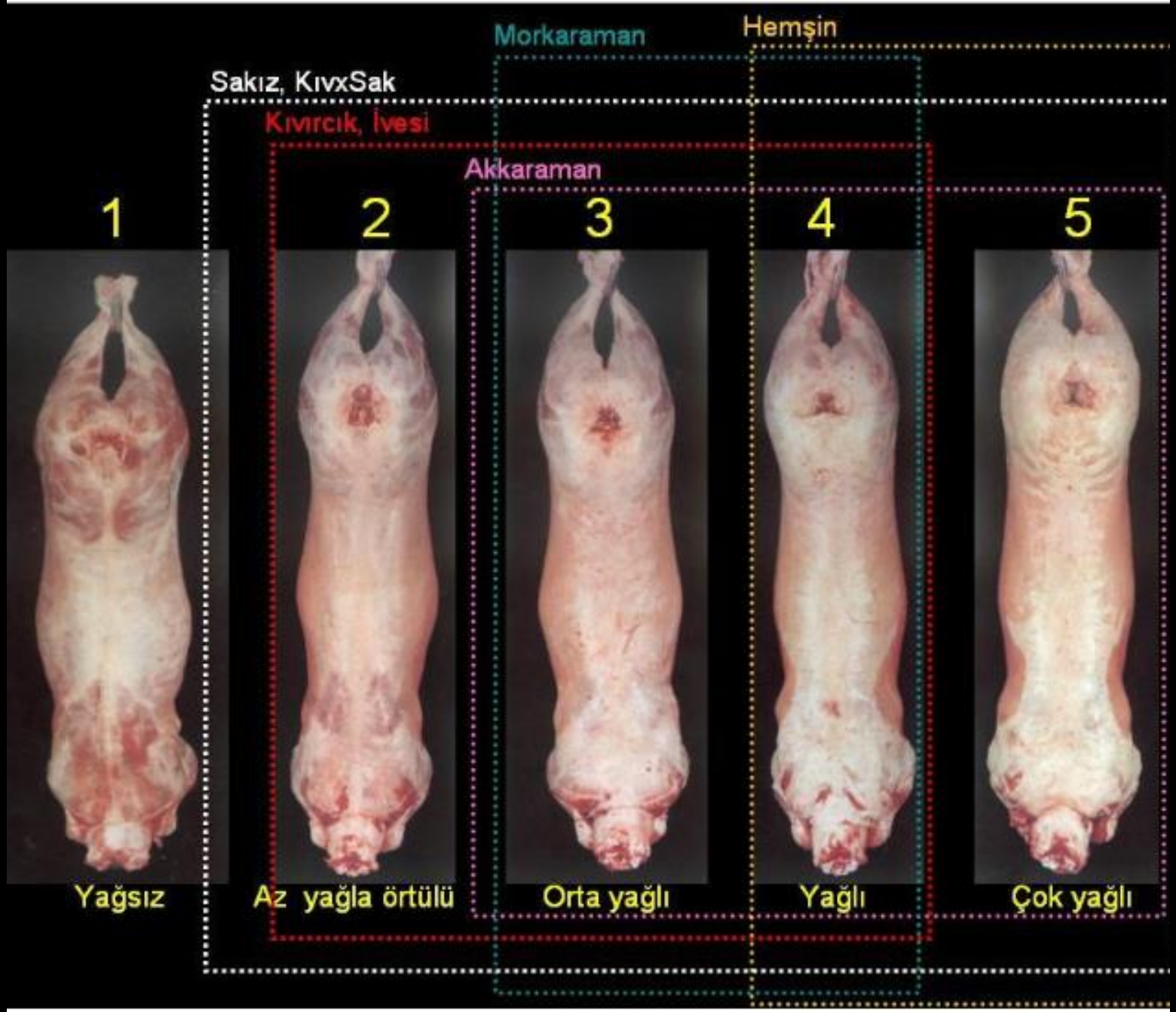

TA.XTplus
Texture Analyser
EMERGENCY
RESET
STOP
VESTEL

BULGULAR

Resim 4.1. Koyun ırklarının EUROP etlenme durumu şablonunda yeri

Kuzu karkaslarının % 38.3'ü 13 kg ın altında

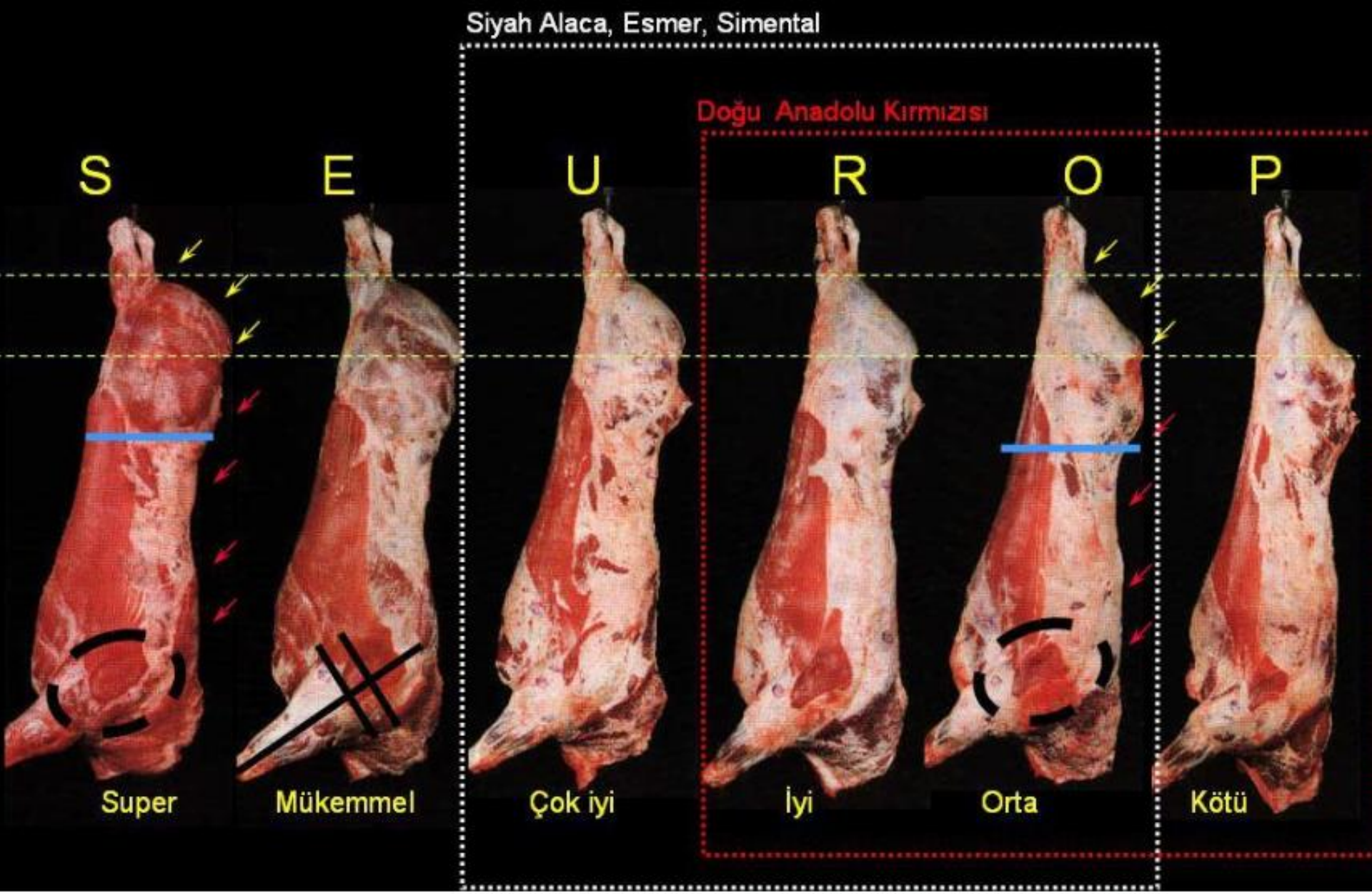

Resim 4.2. Koyun ırklarının EUROP yağlanma şablonunda yeri

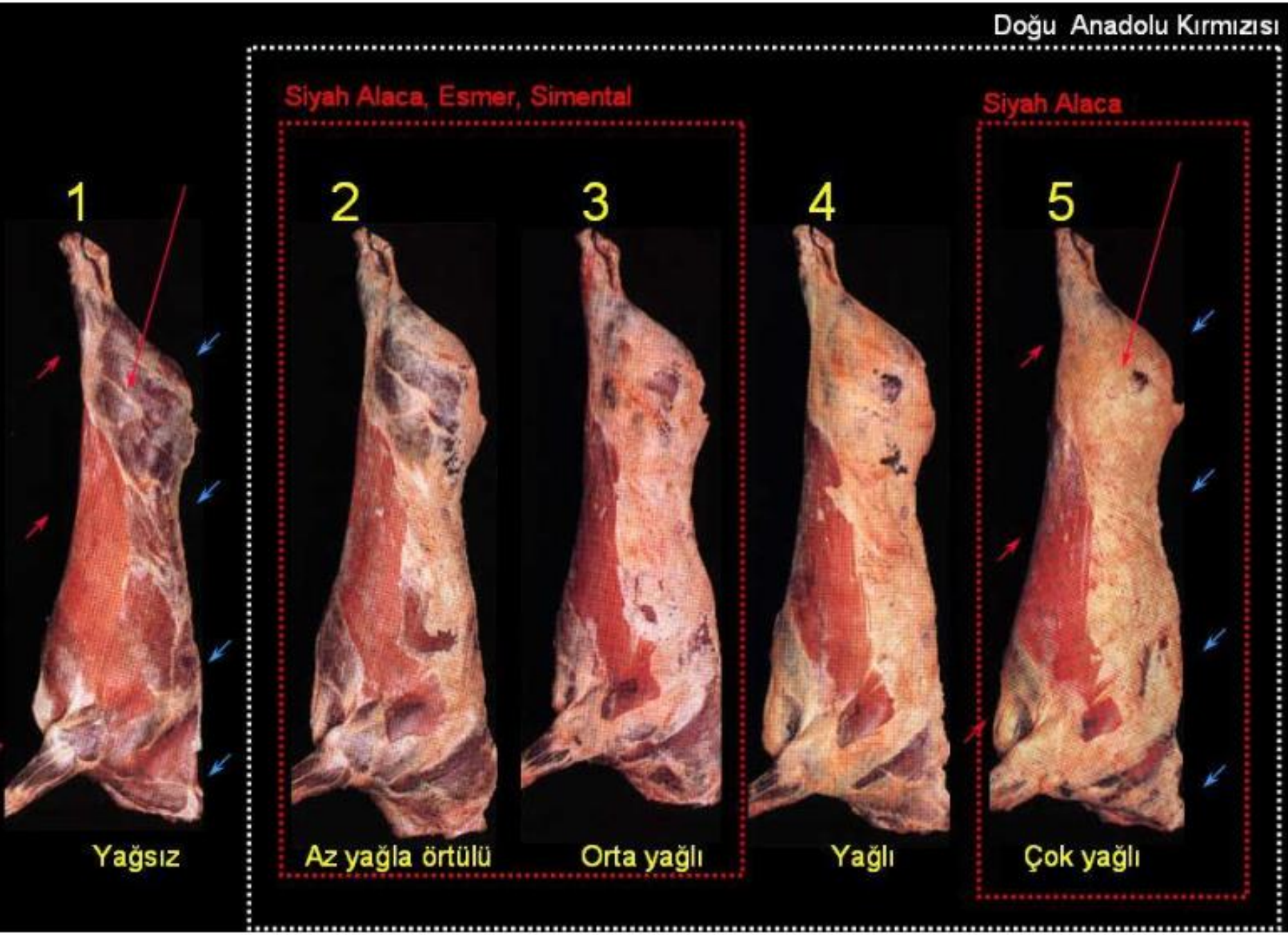

Resim 4.4. Sığır ırklarının EUROP etlenme durumu şablonunda yeri

Sığır karkaslarının ise % 44.4'ü 240 kg'ın altındadır

Resim 4.5. Sığır ırklarının EUROP yağlanma durumu şablonunda yeri

Küçük yetiştiricinin üretime olan katkısı nasıl artırılabilir?

Köylerde aile işletmeleri birlikte üretim yapmaya teşvik edilmeli

~~Merkezi Sağım~~

~~Merkezi Yemleme~~

~~Ortak Ahır~~

Köy içinde organize hayvancılık

Köy sürülerinin üretim gücünü birleştirerek toplu hayvancılık yapmak

Köyden teslim edilen sütün miktar ve kalitesini iyileştirmek

Yembitkileri ekim alanları genişleterek, mera alanları aktif kullanılır hale getirmek

Pazarlık gücünü kullanarak girdi maliyetlerini düşürücü yolları araştırmak, geliri artırmak

Profesyonel yardım ve danışmanlık alarak teknik hayvancılık yapmak, uygun koşullarda teşvik, desteklerden yararlanmak ve farklı finansal araçları araştırmak

ÇİFTÇİ KARDEŞLİĞİ

BİR AİLE HAYVANCILIKTAN GEÇİMİNİ SAĞLAMAK İSTİYORSA EN AZ KAÇ HAYVANA BAKMALI?

ÇİFTÇİ KARDEŞLİĞİ

ÖNCE GÜVENLİK
TEÇHİZATINI GİY

ÖNCE
GÜVENLİK
TECHİZATINI
GİY

8

BouMatic
Palazoğlu

JOHN DEERE
60 C
Palazoğlu
T110
Bobcat

BouMatic

Besilik/Kasaplık Hayvan Toplama Merkezleri

LAURANS
SOCAVIAC

PASSEPORT DU BOVIN
cerfa
4835 FR 23 1128 4835
M
Charolaise
16.11.2011
FR 23 254 337
FR 23 254 337
38 38
07.12.11
FR 23 0290 6375
ATTESTATION SANITAIRE
4835 FR2311284835 M 38 16.11.2011
38 38 23254337 FR2302906375
OFFICIELLEMENT INDEMNE EN LEUCOSE
OFFICIELLEMENT INDEMNE EN BRUCELLOSE
OFFICIELLEMENT INDEMNE EN TUBERCULOSE
Cheptel indemne en IBR
Cheptel assainit en varron
FR23254337 16/11/2011 (N)
Prime spéciale aux Bovins Mâles
12/19
624

FLATRON
LG

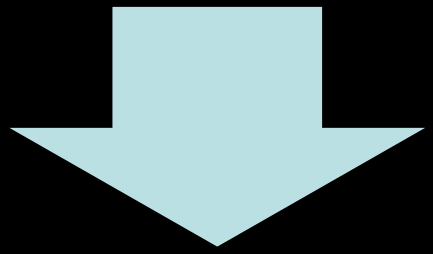

Hassas hayvancılık önem kazanıyor

Verdiğime karşılık ne almalıyım ?

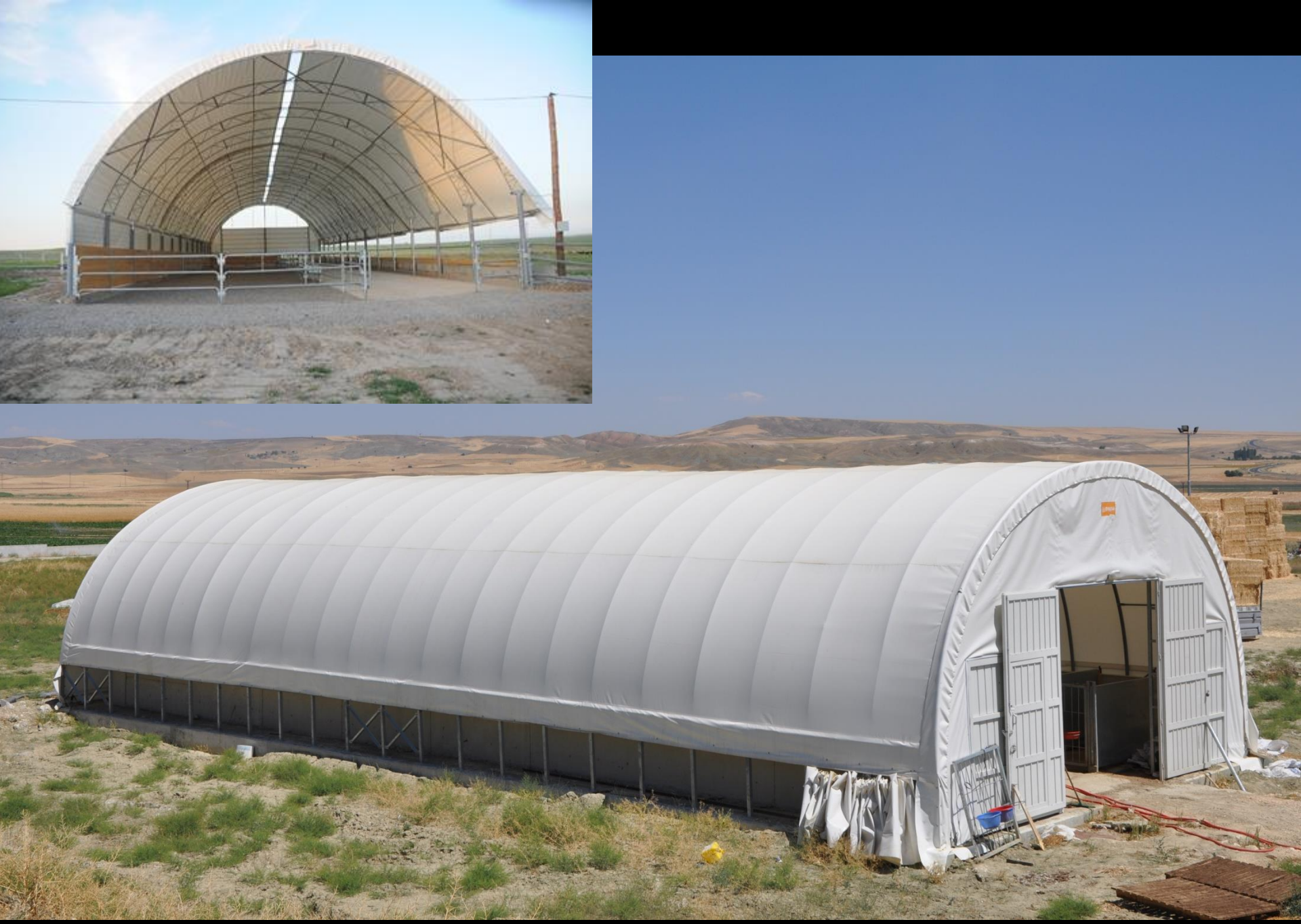
Uygun çevre koşulları sağlamalıyız

24/09/2010 09:24

24/09/2010 09:28

Lait Cru
Fermier
MARET

FranceAgriMer

CERTIFICAT

DE DÉTENTION D'UNE QUANTITÉ DE RÉFÉRENCE POUR LA

VENTE DIRECTE

ÉTABLISSEMENT NATIONAL
DES PRODUITS DE L'AGRICULTURE ET DE LA PÊCHE
TSA 20002 / 93555 MONTREUIL-SOUS-BOIS CEDEX

n° d'identification 165369 / 60

pacage 003009336

date limite de validité

31 DECEMBRE 2012

EARL FERME DES POCHATS
LES POCHATS

03400 YZEURE

Règlement (CE) n° 595/2004
Règlement (CE) n° 1234/2007

Affichette à apposer sur le lieu de vente

ACİL EYLEM PLANI

Beside kullanılan ırklarda

Hedef kesim ağırlığı nedir?

1 kg CAA'nın maliyeti nedir?

KAÇ HAYVAN BAKMALIYIM?

KATMA DEĞER NASIL OLUŞTURULUR?

KB ve BB Hayvancılıkta barındırma koşulları iyileşmeden ırktan ve melezlemeden yararlanamazsınız

Birlikte üretim yapana hyv başı destek miktarı %25 daha fazla olsun

Altı boş olan veri tablosunun üzerine slogan ve başlık atamazsınız ***yerli ırklarımız iyidir***, güçlü yanları vardır. Besi gücü,vücut ölçüleri, krk sınıflandırmada yeri nedir? karkasını nasıl fiyatlandıracaksınız?

ÖNERİLER

TAGEM halk elinde ıslah sürülerinde krk sınıflandırma çalışmalarını başlatmalı

Bölgelere göre besi materyali genotipleri oluşturmak zorundayız

Pazar oluşturamıyacağınız bir genotip için yapılan çalışma, kaynak israfıdır

Küçükbaş hayvancılık, et üretimine katkı sağlar, kırmızı et fiyatını dengeler ancak açığı kapatmada sığırın payını aşağı çok fazla çekemez

FORMÜL

=

MEVCUT HAYVAN VARIĞI İÇİNDE KASAPLIK GÜCÜ ARTIRMALIYIZ
(BESİLİK DİŞİ VE ERKEK MATEYALİNİ ARTIRARAK)

+

BARINDIRMA KOŞULLARI
YEMDEN YARARLANMAYI İYİLEŞTİRMELİYİZ

+

KARKAS AĞIRLIĞINI ARTIRMALIYIZ

Türkiye ithalat gerçeği ile karşı karşıya

Yem ve işletme giderleri maliyeti yüksek
+
Süt fiyatı üreticiyi tatmin etmiyor
+
İnek kesimleri arttı
+
Küçük üretici üretim dışı kalmaya itiliyor

Kasaplık ve besilik hayvan ithalatına izin verilmesin